

Wniosek

Wydziału krajowego, względem usunięcia rubryki „Wydatków na podwody” z budżetu funduszu krajowego na przyszłość, począwszy od roku administracyjnego 1866.

Wysoki Sejmie!

Dodatek na podwody stanowi dopłatę, którą uiszcza fundusz krajowy dla podwód używanych we wszystkich sprawach publicznych, a to celem uzupełnienia ceny podwodowej.

Dodatek do podwód jest znacznym ciężarem funduszu krajowego, co już z tego okazuje się, że w roku 1861. wynosił sumę 26 907 złr. w. a., r. 1862 i 1863. sumę 24.000 złr. w. a., w roku 1864. 19.895 złr. w roku 1865. 24.000 złr. — a w roku 1866 sumę 22.000 złr. preliminowanym został.

Dodatkiem tym obciążono fundusz krajowy dopiero w roku 1854., albowiem z powodu odbytych w r. 1854. znacznych przemarszów wojsk i znacznego w skutek tegoż wymagania podwód, widziało się c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych pod dniem 11. Lipca 1854. l. 14.548. (rozporz. Namiestnictwa z dnia 8. Sierpnia 1854 l. 6.945, a Rządu krakowskiego 16.754) spowodowanem, dla ulgi w ciężarach przez mieszkańców kraju ponoszonych, podwyższyć wymierzoną do owych czasów na 10 kr. m. k. od konia i mili należność podwodową na 12 kr. m. k. w lwowskim, a na 14 kr. m. k. w krakowskim okręgu administracyjnym.

Równocześnie rozporządzono, ażeby owe dla wyjątkowych stosunków wspomnianego czasu przyzwolone podwyższenie a mianowicie po 2 kr. m. k. od konia i mili w lwowskim, a po 4 kr. m. k. w krakowskim okręgu z funduszu krajowego opłacono.

Według tego wyraźnego rozporządzenia miał ten ciężar pozostać na funduszu krajowym tylko na czas dotkliwej drożyzny, i był wyraźnie tylko do końca 1854 r. pozwołonym. Później rozporządzeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 5. Stycznia 1855 l. 605 na mocy upoważnienia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych pozwolono pokrycie tego dodatku z funduszu krajowego i ra rok 1855, a rozporządzeniem z dnia 16. Września 1856. l. 35.817. na mocy przyzwolenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 30. Sierpnia 1856. l. 20.693 wyrzeczono, iż zaspokojenie tego dodatku i na dal z funduszu krajowego nastąpić ma, którego dodatek z powodu zmiany waluty na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 7. Października 1858. l. 22.818, w lwowskim okręgu administracyjnym na milę od konia po $3\frac{5}{10}$ kr. w. a. a w krakowskim po $7\frac{1}{10}$ kr. w. a. wynosi.

Przytem zauważać potrzeba, że na mocy rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 25. Stycznia 1855. l. 752, dodatek ten wypłaca się z funduszu krajowego nie tylko dla podwód wojskowych, ale także w ogóle dla wszystkich podwód z funduszy publicznych opłacanych, tak, że fundusz krajowy w tym względzie wszystkie inne fundusze, jako to: wojskowy, polityczny, sądowy, policyjny, finansowy etc. etc. posilkować ma.

Atoli nie można żadnej racjonalnej podstawy wynaleźć, dla którejby fundusz krajowy i teraz tak znaczny wydatek ponosić miał. — W rozporządzeniu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Sierpnia 1851. l. 18 231. są ustanowione ogólne zasady, celem oznaczenia, które wydatki na fundusz krajowy przekazane być mają, w mowie będący dodatek jednak pod żadną owych zasad podciągnięty być nie może, i całkiem słusznie, jeżeli bowiem zapłata po 10 kr. m. k. czyli $17\frac{5}{10}$ cent. od konia za milę jest istotnie za małą, i nie odpowiednią stosunkom czasu, cenom zboża i paszy, toć niech będzie podwyższoną, a podwyżkę stanowiącą część integralną tej zapłaty, niech opłaca ten, kto podwód używa, i niech ciężar ten nie spada na trzeciego, nie mającego w tym względzie żadnego udziału; — jeżeli zaś zapłata po $17\frac{1}{10}$ centów za milę od konia jest odpowiednią stosunkom czasu i cenom produktów, powinien dodatek ów sam przez się ustać.

Przy rokowaniach względem odebrania zarządu funduszu krajowego między c. k. Namiestnictwem a delegatami Wydziału krajowego wnieśli ciż ostatni, aby ten ciężar na podwozy z funduszu krajowego w drodze administracyjnej całkowicie usunięty, i odpowiednia rubryka wydatków z budżetu krajowego wykreśloną została.

Delegaci Wydziału krajowego powołali się w tym względzie na powody powyż przytoczone, a przy tem podnieśli jeszcze i tę okoliczność, że nałożenie tego ciężaru na fundusz krajowy nastąpiło tylko w drodze administracyjnej i to na czas owych nadzwyczajnych stosunków; a zatem i usunięcie tego ciężaru w tejże samej drodze administracyjnej nastąpić powinno, a to tem więcej, ileże rozporządzenia powyż przytoczone ani dziennikiem praw państwa, ani dziennikiem praw krajowych ogłoszone nie były, że i ciężar owymi rozporządzeniami nałożony, jako stały i niezmienny uważany być nie może, ale raczej jest środkiem administracyjnym, stosunkami czasu spowodowanym.

Atoli c. k. Ministerstwo stanu nie przychyliło się do tego żądania Wydziału krajowego i reskryptem z dnia 25. Września 1862. l. 4.160. I oświadczyło, że fundusz krajowy li tylko z ciężarami do tych czas istniejącymi, a zatem i z ciężarem dodatku podwodowego pod zarząd Wydziału krajowego przejść, a usunięcie tego ciężaru z budżetu krajowego tylko w drodze ustawodawczej nastąpić może.

W tym stanie rzeczy wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę następującej treści:

Dodatek podwodowy z funduszu krajowego ustaje na przyszłość z początkiem roku administracyjnego 1866.

Marszałek krajowy

Leon Xiąże Sapieha w. r.

Członek Wydziału krajowego

Julian Ławrowski w. r.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

We Lwowie dnia 22. Stycznia 1866. r.